

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/334/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114223121
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114223121.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00151653, zastúpená: advokátska kancelária JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s.r.o. so sídlom Sad A. Kmeťa 24, Piešťany p r o t i žalovanému: W. G., I. X.X.XXXX, Z. B., T. W. XX, o zaplatenie 1.659,12 Eur a prísł. takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Účastníci **n e m a j ú** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 20.8.2014 sa domáhal zaplatenia 1.659,12 Eur, zmluvného úroku vo výške 9,65% ročne zo sumy 1559,13 Eur od 23.11.2013 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 8% ročne taktiež zo sumy 1559,13 Eur od 23.11.2013 do zaplatenia. Nárok uplatnil na základe zmluvy zo dňa 26.5.2005, ktorou zriadil žalovanému bežný účet, ale zároveň poskytol aj kontokorentný úver s úverovým rámcom 33.000,- Sk. Z dôvodu porušovania povinnosti žalovaným, žalobca v zmysle bodov 13.1.c a 13.2 obchodných podmienok zrušil žalovanému možnosť čerpania úverového rámca. Žalovaná suma predstavuje istinu vo výške 1559,13 Eur a príslušenstvo vo výške 99,99 eur.

Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Poukázal na to, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a že pri jej uzavretí bolo porušené ustanovenie § 3 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. Preto zmluvu považoval za neplatnú a vyslovil názor, že žalobca má nárok len na vydanie bezdôvodného obohatenia, pri ktorom však platí dvojročná premlčacia lehota a preto nárok považoval za premlčaný.

Na výzvy súdu o preukázanie výšky žalovanej sumy žalobca predložil prehľad transakcií na bežnom účte žalovaného. Ten je len za obdobie od 26.5.2005 do 31.12.2008, pretože ako uviedol právny zástupca žalobcu na pojednávaní, v dôsledku nedoplatku žalovaného za ďalšie obdobie už nedochádzalo k žiadnym výberom ani vkladom na tomto účte. Žalobca pritom ku dňu 31.12.2008 vykazoval na bežnom účte žalovaného mínusový zostatok 34.995,09 Sk (1.161,16 Eur). Predmetom žaloby okrem spomínanej istiny je príslušenstvo 99,99 eur, ktoré predstavuje úroky z omeškania vo výške 8% ročne z istiny 1.559,13 Eur za obdobie od ukončenia možnosti čerpania úverového rámca t.j. od 14.12.2012 do dňa vyčíslenia pohľadávky t.j. do 22.11.2013.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, zmluvou zo dňa 26.5.2005, oznámením o zmene povoleného prečerpania zo dňa 19.5.2006, obchodnými podmienkami Slovenskej sporiteľne, písomnými vyjadreniami žalobcu, prehľadom transakcií na bežnom účte žalovaného, všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu, odstúpením od zmluvy zo dňa 13.12.2012 a zistil tento skutkový stav:

Dňa 26.5.2005 uzavreli účastníci písomnú zmluvu o poskytnutí balíka EXTRA k bežnému účtu č. 0095992216/0900, ktorý bol zriadený touto zmluvou. Dohoda sa týkala aj poskytovania konkrétnych elektronických služieb k danému účtu a v časti IV. zmluvy bola uzavretá aj zmluva o kontokorentnom úvere. ňou bol dohodnutý úverový rámec 33.000,- Sk (1.095,40 Eur) s priemernou úrokovou sadzbou 9,65% p.a. Konečná splatnosť úveru bola stanovená na 24.9.2005 a dohodnutý bol poplatok za správu úveru 0,20% mesačne z výšky úverového rámca.

Podľa bodu 3 časti IV. zmluvy dlžník bol povinný splatiť poskytnutý úver v dohodnutom čase vrátane úrokov a poplatkov a dodržiavať dohodnuté podmienky.

Podľa bodu 10 tejto zmluvy zmluva o kontokorentnom úvere sa uzatvára na dobu určitú a to na dobu jedného roka odo dňa podpísania zmluvy. Doba trvania zmluvy sa predlžuje vždy o dobu jedného roka, ak dlžník neoznámí veriteľovi najneskôr v lehote 1 mesiaca pred uplynutím doby trvania zmluvy, že nemá záujem o predĺženie doby jej trvania, maximálne však do dosiahnutia 65. roku veku dlžníka.

Podľa bodu 11 zmluvy úver je splatný v deň splatnosti uvedený v základných podmienkach zmluvy o kontokorentnom úvere. V prípade predĺženia zmluvy podľa bodu 10 sa splatnosť úveru predlžuje o dobu, o ktorú bola predĺžená účinnosť zmluvy, t.j. o jeden rok.

Podľa všeobecných obchodných podmienok žalobcu, ktoré sú účinné od 1.8.2002 sú v bode 7.6.1 vymenované prípady porušenia zmluvných povinností klienta a pod písm. a/ je uvedený prípad, ak je klient v omeškaní so splatením 1 splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní. V takomto prípade je banka oprávnená podľa písm. b/ vypovedať zmluvu o úvere alebo od nej odstúpiť. V tomto bode je zároveň uvedené, že odstúpením od zmluvy o úvere nezaniká záväzok klienta splatiť pohľadávku banky vrátane jej príslušenstva.

Listom zo dňa 19.5.2006 žalobca zmenil výšku povoleného prečerpania na účte žalovaného na 39.000,- Sk (1.294,56 Eur).

Listom zo dňa 13.12.2012 žalobca odstúpil od zmluvy s účinnosťou ku dňu doručenia tohto oznámenia. Žalobca pritom na pojednávaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu potvrdil, že došlo k účinnému odstúpeniu od predmetnej zmluvy ku dňu 14.12.2012. Navyše tento dátum ukončenia zmluvy a to 13.12.2012 vyplýva aj z prehľadu operácií na príslušnom bežnom účte, ktorý je na č.l. 36.

Z prehľadu transakcií na príslušnom účte žalovaného za obdobie od 26.5.2005 do 31.12.2008 (č.l. 55 -64 spisu) vyplýva, že na tomto účte žalovaný uskutočnil celkovo výbery v hodnote 851.993,30 Sk, realizoval trvalý príkaz na úhradu v hodnote 254.625,- Sk a platil kartou vo výške 12.564,50 Sk. Na tento účet vložil z iných účtov prostriedky v hodnote 512.710,10 Sk a uhradil splátky vo výške 1.188.057,51 Sk.

Žalobca vo svojom vyjadrení zdôraznil, že zmluvný vzťah je obchodnoprávny a v tej súvislosti poukázal na § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka, v ktorom je upravená jeho pôsobnosť pre zmluvy o úvere. Poukázal tiež na to, že v čase uzavretia zmluvy o kontokorentnom úvere, zmluva o úvere nespada pod právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 a násl. Občianskeho zákonníka. Žalobca tiež reagoval na vyjadrenie žalovaného ohľadom porušenia § 3 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. a poukázal na to, že žalovaným citovaná právna úprava platila až od 1.7.2006 a teda neplatila v čase uzavretia zmluvy. Zdôraznil tiež, že zmluvný vzťah bol ukončený ku dňu 13.12.2012 odstúpením od zmluvy zo strany žalobcu a pri aplikácii štvorročnej premlčacej lehoty podľa § 397 ods. 1 Obchodného zákonníka k premlčaniu nedošlo.

Súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu ohľadom charakteru zmluvy o kontokorentnom úvere. Tú je totiž potrebné ako formulárovú zmluvu považovať za spotrebiteľskú zmluvu tak, ako to vyplýva z § 23 a ods. 1 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 25.11.20047 do 31.3.2006.

Podľa § 23 a ods. 1 citovaného zákona spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 23a ods. 2 citovaného zákona na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu (v poznámke je odkaz na § 52 až 60 Občianskeho zákonníka).

Súd zastáva názor, že spotrebiteľské zmluvy majú občianskoprávny charakter, čo napokon možno vyvodiť aj z ich zaradenia do Občianskeho zákonníka, ale tiež z ustanovenia § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Ďalším argumentom je skutočnosť, že vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy a jej predmet, je potrebné zmluvu posudzovať podľa osobitného právneho predpisu, ktorým je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva sa teda neposudzuje podľa Obchodného zákonníka, ale osobitného právneho predpisu, ktorým je citovaný zákon č. 258/2001 Z.z. Pôsobnosť Obchodného zákonníka je upravená v § 261, kde v ods. 3 písm. d/ citovaného zákona (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) sa Obchodným zákonníkom spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov a ich záväzkové vzťahy okrem iného zo zmluvy o úvere (§ 497). Použitie obchodného zákonníka je teda uvedené explicitne v citovanom § a teda aplikuje sa len na zmluvy uzavreté podľa § 497 Obchodného zákonníka, čo však nie je tento prípad, keďže zmluva o kontokorentnom úvere bola uzavretá podľa zákona č. 258/2001 Z.z. Navyše súd v tejto súvislosti poukazuje aj na § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Súdy už vo viacerých rozhodnutiach vyslovili názor o nutnosti aplikácie Občianskeho zákonníka, či už v otázke premlčania alebo posúdenia odstúpenia od zmluvy pri spotrebiteľských zmluvách (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove 21Co 116/2013 zo dňa 15.4.2014 alebo 6Co 105/2013 zo dňa 10.12.2013). Súdy poukázali na to, že ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením *lex specialis* s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy vrátane úverov. Ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. Citované ustanovenie sleduje vylúčenie dopadu nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa oproti následku, ktorý dopadá na spotrebiteľa podľa „tohto“ zákona, pričom je logické, že zákonodarca tým rozumel Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo, ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo.

Vychádzajúc z občianskoprávneho charakteru spotrebiteľskej zmluvy a skutočnosti, že úprava odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa výhodnejšia ako úprava v Obchodnom zákonníku, preto s použitím § 54 ods. 1 OZ sa použije pre tento inštitút § 48 OZ.

Podľa § 48 ods. 1 OZ od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 OZ odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Napokon pochybnosti v tomto smere už odstránil zákon č. 102/2014 Z.z., ktorý doplnil § 52 ods. 2 OZ o nasledovnú vetu: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“.

Podľa § 48 ods. 2 OZ sa pri odstúpení od zmluvy ruší od začiatku (*ex tunc*) a preto vzťah z nej je potrebné vyporiadať podľa § 457 OZ, podľa ktorého ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Je náležité a plne v súlade s princípom ochrany spotrebiteľa, že v prípade dualistickej právnej úpravy rovnakých inštitútov sa pre spotrebiteľské vzťahy aplikuje občianske právo a nie podnikateľské právo. Je potrebné vychádzať aj z toho, že zmluvu a VOP koncipoval len žalobca, ktorý sa sám rozhodol pre odstúpenie od zmluvy, aj keď mohol použiť či už mimoriadne zosplatnenie úveru alebo výpoveď zmluvy. Totožný právny záver o účinkoch odstúpenia od zmluvy pri spotrebiteľských úveroch vyplýva z viacerých súdnych rozhodnutí,

napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove 1Co 154/14 zo dňa 8.10.2014, 8Co 15/13 zo dňa 16.12.2013, 6Co 81/12 zo dňa 14.2.2013, Krajského súdu v Trnave 11Co 47/14 zo dňa 22.10.2014. Na podporu tohto záveru možno však poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu SR I.US 402/13 zo dňa 19.6.2013, ktorý sa zaoberal sťažnosťou práve vo veci právneho posúdenia odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka pri spotrebiteľskom úvere a považoval ho za ústavne komforný a preto sťažnosť odmietol. Napokon ako ďalší argument možno použiť aj zákon č. 258/2001 Z.z. a konkrétne § 5, ktorý sa týka odstúpenia od zmluvy o spotrebiteľskom úvere veriteľom v prípade omeškania splátok a pri práve na odstúpenie od zmluvy je pri poznámke uvedený § 48 OZ.

Vychádzajúc z ustanovenia § 457 OZ žalobca má nárok len na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré poskytol žalovanému. Podľa výpisu jeho účtu ide o sumu 1.119.182,80 Sk a keďže žalovaný na splátkach uhradil 1.158.057 Sk, uplatnený nárok je nedôvodný.

Na záver súd dodáva, že sa nestotožnil s názorom žalovaného o neplatnosti zmluvy a o premlčaní pohľadávky. Pri vydaní bezdôvodného obohatenia platí síce subjektívna dvojročná premlčacia lehota podľa § 107 ods. 1 OZ, ale tá začala plynúť odo dňa zániku zmluvy v dôsledku odstúpenia od zmluvy t.j. od 13.12.2012. Už len pre úplnosť súd dodáva, že doručovanie písomnosti je upravené vo VOP v časti 10 a podľa bodu 10.3 pri doručovaní písomnosti poštou sa zásielka považuje za doručенú v tuzemsku 3. deň po jej odoslaní.

Súd sa nestotožnil ani s názorom neplatnosti zmluvy. Relevantná je totiž zmluva o kontokorentnom úvere, ktorá sa posudzuje podľa zákona č. 258/2001 Z.z. Uplatnený nárok totiž nevyplýva zo zmluvy o bežnom účte a povolenom prečerpaní, ale zo zmluvy o poskytnutom kontokorentnom úvere. Aj pre kontokorentný úver platí ustanovenie § 4 ods. 2 citovaného zákona o obligatórnych náležitostiach zmluvy v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

Podľa § 4 ods. 2 písm. g/ citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná ak bol spotrebiteľovi na jej základe
a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
b/ dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

V predmetnej zmluve o kontokorentnom úvere chýba údaj o RPMN, ktorý je možné určiť z počiatočných vstupných údajov aj pri takomto type úveru. Je potrebné si uvedomiť, že údaj o RPMN je najdôležitejším údajom pre spotrebiteľa pre jeho rozhodnutie o výhodnosti, či nevýhodnosti úveru nakoľko zahŕňa všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za poskytnutý úver zaplatiť. Z toho dôvodu zákonodarca stanovil pri absencii tohto údaju ten dôsledok, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca ako dodávateľ finančnej služby a profesionál na finančnom trhu nemôže túto skutočnosť opomínať (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 17Co 215/2012 zo dňa 10.10.2012). Aj pri tomto právnom posúdení teda žalovaný by mal vrátiť žalobcovi len reálne poskytnuté prostriedky tak ako aj pri zvere o zrušení zmluvy. Chýbajúca náležitosť však nevedie k neplatnosti zmluvy tak ako to vyplýva z § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. Náhradu trov konania si uplatnil len žalobca, ten však bol v konaní neúspešný a preto mu náhrada trov konania neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.